VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

9.3.2022

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle
Vero-osasto

Viite Lausuntopyyntö 4.3.2021, U11/2022 vp

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄSTÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUSESTA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI KOSKIEN PÖYTÄLAATIKKOYHTIÖIDEN VÄÄRINKÄYTÖN ESTÄMISTÄ U 11/2022 VP

Euroopan komissio antoi 22.12.2021 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi koskien pöytälaatikkoyhtiöiden väärinkäytön estämistä verotuksessa sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin (EU) 2011/16 muuttamisesta (COM(2021) 565). Direktiivin tavoitteena on pienentää verotulojen menetyksiä, jotka aiheutuvat kuoriyhtiöiden hyödyntämisestä verotuksen välttelyssä. Ehdotuksen taustalla ovat paljon julkisuutta saaneet tietovuodot, joissa on paljastunut pöytälaatikkoyhtiöiden laajamittaista hyödyntämistä EU:n alueella.

Direktiivi kohdistuisi tietyntyyppisiin järjestelyihin, joiden tarkoituksena on verosuunnittelu tai veronkierto ja jotka näennäisesti ovat mukana taloudellisessa toiminnassa, mutta tosiasiassa eivät osallistu sellaiseen eli niin kutsuttuihin pöytälaatikkoyhtiöihin, jolla ei ole merkittävää substanssia tai taloudellista toimintaa.

Direktiiviehdotuksen mukaan yrityksille, joihin liittyy direktiivissä tarkoitettuja riskitekijöitä, syntyisi raportointivelvoitteita. Direktiiviehdotus sisältää myös ns. minimisubstanssivaatimukset, jotka yksikön pitäisi täyttää, jotta siihen ei sovellettaisi direktiivin mukaisia veroseuraamuksia. Vaikka yksikkö ei täyttäisi direktiivin mukaisia minimisubstanssivaatimuksia, se voisi tietyin kriteerein erikseen vapautua direktiivin mukaisista veroseuraamuksista.

Direktiivillä ei ole tarkoitus vaikuttaa yksikön asuinvaltion oikeuteen verottaa yksikön tuloa. Pöytälaatikkoyritysten käyttöön liitettäisiin direktiivissä tietyin edellytyksin veroseuraamuksia yksiköiden osakkaille: yksikön osakkaiden asuinvaltiossa yksikkö sivuutettaisiin ja yksikön tulo verotettaisiin suoraan sen osakkaiden tulona osakkaiden asuinvaltion verolainsäädännön mukaisesti. Taloudellinen kaksinkertainen verotus poistettaisiin osakkaan asuinvaltiossa. Myös yksikön saaman tulon lähdevaltiossa yksikkö sivuutettaisiin maksajan verotuksessa ja yksikön saaman tulon katsottaisiin kertyvän suoraan yksikön osakkaille. Direktiivissä säädettäisiin myös automaattisesta tietojenvaihdosta jäsenvaltioiden kesken sekä jäsenvaltion mahdollisuudesta pyytää verotarkastuksen tekemistä.

Veromaksajain Keskusliitto ei vastusta direktiiviesitystä. Ajankohtainen tilanne Ukrainassa osaltaan perustelee direktiivin taustalla olevia tavoitteita.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana EU-tasolla on otettu käyttöön merkittävä määrä agressiivista verosuunnitteluja ja veronkiertoa ehkäisevää sekä viranomaisten välistä tietojenvaihto mahdollistavaa sääntelyä. Veronmaksajain Keskusliiton käsityksen mukaan ei ole selvää, että näiden hankkeiden teho agressiivisen verosuunnittelun ja pöytälaatikkoyhtiöiden väärinkäytön estäjänä olisi riittämätön ja että uusi sääntely olisi tarpeen. Valtioneuvoston kirjelmässä kuitenkin esitetään, että esimerkiksi ATAD-direktiivi ja globaalia minimiveroa koskeva direktiiviehdotus eivät kata kaikkia pöytälaatikkoyhtiöiden väärinkäytöstilanteita. Jos direktiivin voimaansaattamisesta päätetään, tulee jatkovalmistelussa varmistaa, ettei sääntely ylitä sitä, mikä aiemman sääntelyn puutteiden paikkaamiseksi on tarpeen.

Valtioneuvosto katsoo kirjelmässään, että ehdotus vaikuttaa olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen. Veronmaksajain Keskusliitto suhtautuu kantaan varauksellisesti, sillä direktiiviehdotuksen soveltamisala on hyvin laaja. Nyt ehdotettu uusi sääntely lisää hallinnollista taakkaa yrityksille jo valmiiksi raskaiden raportointi, selvittämis- ja seurantavelvoitteiden päälle. Kaikkien EU:n jäsenvaltioissa asuvien yksiköiden on vähintään arvioitava, ovatko ne raportointivelvoitteen piiriin kuuluvia korkean riskin toimijoita.

Valtioneuvosto pitää kirjelmässään pöytälaatikkoyhtiöiden verotusta koskevan direktiiviehdotuksen tavoitteita ja valittua lähestymistapaa kannatettavina, vaikka tiettyjä kysymyksiä tulee jatkovalmistelussa selkiyttää. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että toimet kohdistuvat tarkoituksenmukaisesti tilanteisiin, joissa veroja pyritään välttämään pöytälaatikkoyhtiöjärjestelyllä, samoin kuin, ettei sääntely aiheuta kohtuutonta hallinnollista rasitusta verovelvollisille tai verohallinnolle myös EU-oikeudellinen suhteellisuusperiaate huomioon ottaen. Kirjelmän mukaan jatkovalmistelussa tulisi myös pyrkiä löytämään tapoja keventää raportointitaakkaa. Myös direktiiviehdotuksen suhdetta muihin EU:n veronkiertämisen estämiseen tähtääviin direktiiveihin tulisi kirjelmän mukaan selkiyttää.

Veronmaksajain Keskusliitto yhtyy valtioneuvoston näkemyksiin asian jatkovalmistelutarpeista. Erityisesti jatkovalmistelussa tulee varmistaa, ettei sääntely rasita verovelvollisia enempää, kuin mitä olemassa olevan EU-sääntelyn puutteiden paikkaaminen edellyttää.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Kati Malinen
lakiasiainjohtaja